

Puška naša pa odloči,
Kadar boja dan napoči,
Kaj premore mlada kri,
Kadar v žilah nam vskipi.

Torej le naprej, vojaki,
Oj, junaki, korenjaki —
Vse pod mečem mora pasti,
Kar protivi se oblasti!

V. R.

Ptičar.

(Povest. — Piše Basnigoj.)

VI.

Takrat, ko sta bila dogovorjena Tonček in Cene, da gresta gledat kobilarje, šel je zares Cene proti logu. Ali kar gredé mu pride v glavo muha: Kaj, ko bi Tončka zvodil za nos? Ta misel je bila porednemu Cenetu všeč in jo je izvel. Skril se je v logu in z daleč opazoval Tončka. Dobro je slišal, kako ga je klical in mu žvižgal. Videl je, kako je bil Tonček nemiren; ali Cene se mu je smejal v pest.

Ko Tonček odide iz loga, pride iz skrivališča tudi Cene ter gledajoč za Tončkom premišljuje, kam bi krenil. »V goro proti planini. Morda dobim kako veverično gnezdo.« Takoj se je zasukal in jo mahnil po stezi, ki vodi iz loga čez majčken hribček v goro. Ko je Cene prišel čez grič, ni se več menil za stezo. Pri poti ni gnezd. Zato je zavil v gozd in lezel in se plazil po gošči. Stikal je po grmovju, plezal po smerekah, segal v dupla in žvižgal ter oponašal ptiče, da bi usledil kako gnezdo. Ali danes je bila vsa njegova premetenost zastonj. Gnezda so bila z večine vsa prazna, ker ptiči so že izleteli. Zato ga je še bolj jezilo in ves strasten je plezal višje in višje, dokler ni došel vrh gore. Tedaj je bil pa že silno truden. Sedel je pod mecesen, da bi se oddahnil. Pa ni dolgo sedel in je zadremal. Dremal je in dremal, dokler ni zdrsnil po mecesnovem deblu in legel na tla ter trdo zaspal. Zbudil se je še-le, ko se je že zmračilo in so se na nebu prižigale prve zvezde. Tedaj se je Cene prestrašil in si mel oči ter debelo gledal, kje je prav za prav. Hitro je splezal na mecesen, da bi pogledal, na katero stran mu je iti, da bo prej na planini. Ali že je bilo toliko temno, da ni vedel prav za gotovo, ali gre na pravo stran, ali ne. Začelo ga je skrbeti. Osrčeval se je s tem, da mora priti v dolino, če gre vedno nizdol. Dolina mu je bila dobro znana. Iz nje bi lahko prišel tudi po noči na planino, ali pa domov. Cene je hodil in hodil, a gozda ni bilo ne konca ne kraja. Srce mu je utripalo čedalje nemirneje, po ušesih mu je šumelo, in pot mu je lil po obrazu. Včasih je malo postal in poslušal, ali ne bi slišal zvoncev s planine. Ker je bilo vse tiho, drvil je zopet dalje. Nič več ni gledal, kje je redkejše grmovje. Nič več se ni ogibal robidovja in trnja, ki ga je praskalo in mu trgalo obleko. Drl je brez premisleka vedno dalje in dalje. Pogosto se je izpodtaknil in padel. Ali naglo je vselej vstal in hitel naprej. Toda, ker ni bilo

konca neznanega grmovja, prišel je klicati na ves glas. Zagnal je jok, in jokal in vpil je, da je bil kmalu zmolkel. — V tem je priplaval mesec na nebo in razsvetlil temno goščo, da ni bila več tako grozna. Svetloba je dala Cenetu zopet nekoliko poguma in razuma. Zbral je vso pamet in tako spoznal, da nočoj ne pride iz gozda. Gotovo se je zmotil in zašel. Zato mu bo treba počakati dne. Poišče si torej v grmu zavetje in se stisne pod goste veje. Toda očesa ni zatisnil ne za trenutek. Vsak šum ga je tako prestrašil, da je zatrepetal kot trepetlika. Če je zajček priskakal mimo njega, križal se je in molil, kakor morda še nikoli. Nad njim je frfotala uharica in klicala: »Uhu, te — vjem!« In tedaj je prikipela groza do vrha. Cenetu se je zdelo, da prihajajo vsi ptiči in se zbirajo nad njim, da se maščujejo za vse, kar jim je bil storil žalega. Pokleknil je in molil še bolj goreče ter zatrdno sklenil, da se ne pritakne nobenega gnezda. Vzbudilo se je v njem kesanje in žal mu je bilo, da ni slušal učitelja in se ni menil za materino svarjenje.

Noč se je vlekla kakor večnost. Ob prvem svitu je vstal Cene in šel dalje po gozdu, da bi vendar kmalu prišel do ljudij. Slabosti so ga obhajale. Ali strah in skrb sta mu dajala moči, da je šel naglo dalje. Proti poldnevu pride iz gozda na zeleno senošet. Pod njo je stalo prostorno poslopje in dim se je v mirnih oblakih dvigal iz dimnika. Cenetu je odleglo. Prišel je k ljudem. Strahoma je stopil v hišo. Družina je bila zbrana ob mizi in čakala južine. Cene pové, kaj in kako se mu je zgodilo, ter vpraša, kje da je. Zvedel je, da je zašel na Koroško in da od tam ne more sam nazaj, ker je steza premalo shojena. Zato lahko vnovič zaide. Gospodar je bil dober mož. Zato mu ponudi, naj služi pri njem toliko časa, da pride kdo, ki je vajejen poti in ta ga povede nazaj. Cene je bil zadovoljen in takoj je prisedel k mizi ter hlastno zajemal z drugimi vred.

Popoldne je pa Cene že služil. Gospodar ga je najel, da je pasel ovce in koze. Toda marljivi gospodar ni hotel, da bi bil Cene pasel le ovce in koze in poleg tega tudi — lenobo. Zato ga je vsak večer učil, kako se pletejo košare in mu naročil, da je rezal protje in šibice na paši ter jih nosil domov. Ker je bil Cene dobre glave, navadil se je hitro pletenja in potem je kar sam na paši spletal jerbace in košarice. V kobaljo stare velike vrbe je splezal in sukal trte in protje, kakor star košar. Koze in ovce so se pa pasle po okolici. Včasih ga je prišla tudi katera pogledat ter je obrnila zvedavo oči na vrbo, kakor bi ji ne šlo v rogato glavo, kaj da vije in suče njen pastir. — Res, da Cenetovi izdelki s početka niso bili kaj lični, ali za domačo rabo so bili dobri.

Tako se je Cene kmalu privadil nove službe in kar nič več ni povpraševal, kdaj pride kdo, da ga povede domov. Gospodar je poizvedal, kako in kaj je doma, da bo treba sporočiti, da ga ne bodo iskali in žalovali. Ali Cene se je izgovarjal, da ni treba; češ, mati me ne bodo mnogo iskali in žalovali. Saj me pred tudi niso, ko me ni bilo po več dni domov s planine. Tako je tolažil Cene sebe in druge. Ali motil se je. On ni poznal materinega srca, katero je krvavelo in žalovalo po izgubljenem sinu, da je revica vidno hiral.

Ljudje so kar jednoglasno govorili: Še pod zemljo jo bo spravila ta žalost. Koliko veselje bi bilo za uhogo ženo, ko bi vedela, da njen sin živi in da se je celo poboljšal! Zakaj Cene zares ni hotel biti več ptičar. Izkušnjava

se ga je še lotila časih, ali spomnil se je vselej tiste grozne noči v gozdu in sklepa, ki ga je tedaj storil, ter je vselej srečno premagal tako izkušnjava.

Mora že tako biti na svetu, da ni nesreče brez sreče.

(Konec prih.)

Vprašanje.

„Ljubezni poln je pogled tvoj,
Pa reci, sinek, biser moj,
Pa reci, kaj bi ti počel,
Če mamko tebi kdo bi vzel,
Če mamko z rojem divjih čet
Odvel bi kdo med daljni svet?“

„Za njim črez vse bi šel goré,
Za njim črez vse bi šel vodé,
In ko bi v dno zemlje se skril,
Za njim bi dan na dan vpil.“
„Ljubezni poln je pogled tvoj,
Pa reci, sinek, biser moj,

Pa reci, kaj bi ti počel,
Ko mater bi ti grob objel,
In ko bi žena bela — smrt
Zavila jo v mrtvaški prt?“
Odgovora besedam ni,
Otira sinek si oči . . .

Gregor Gornik.

